

Kaisa Juuso ps

Kirjallinen kysymys Suomen ja Norjan välisestä rajaliikenteestä

Eduskunnan puhemiehelle

Ylä-Lapissa Enontekiön, Utsjoen ja Inarin kunnat rajoittuvat Norjan rajaan. Rajan yli käydään vilkkaasti kauppaa. Liikenne ja tavaravirrat liikkuvat rajan yli, ja elinkeinoelämälle rajan ylittävä kauppa on tärkeää. Raja ei siellä erota vaan yhdistää. COVID-19-pandemian seurauksena tapahtunut Norjan rajan sulkeminen on lamauttanut alueen rajakaupan. Enontekiöllä kauppohenkilöstön vaihto on merkittävästi tavallista pienempi. Kilpisjärvellä kaupan määrä on paikallisen antaman tiedon mukaan vähentynyt jopa 95 %. Vähitellen väljenevien rajoitustoimien yhteydessä julkinen huomio on kiinnittynyt lähinnä Ruotsin rajalle. Norjan rajalla elinkeinoelämä odottaa liikku- misrajoitusten vähentämistä ja poistamista.

Valtioneuvosto päätti 7.5.2020 sisärajavalvonnan jatkamisesta ja rajanylitysliikenteen rajoittamisesta 14.6.2020 asti. Päätöksen perustelumuistio ja Rajavartiolaitoksen ohjeistus antavat tarkempaa tietoa sallittuun rajanylitysliikenteeseen kohdistuvista muutoksista 14.5. lukien. Valtioneuvoston tekemän päätöksen mukaisen Rajavartiolaitoksen rajaliikenteestä antaman ohjeistuksen mukaan sisärajoilla sallitaan paluuliikenne Suomeen, paluuliikenne muihin EU- ja Schengen-valtioihin tai niiden kautta, työmatkaliikenne ja muu välttämätön ja perusteltu liikenne (esimerkiksi välttämättömät henkilökohtaiset syyt).

Euroopan komissio esitti 13.5.2020 ohjeita ja suosituksia, jotka liittyvät EU-maiden COVID-19-pandemian seurauksena asettamien matkustusrajoitusten vaiheittaiseen poistamiseen tinkimättä kuitenkaan tarvittavista turva- ja varotoimista. Komission tiedonanto "Vaiheittaiset ja koordinoit toimet vapaan liikkuvuuden palauttamiseksi ja sisärajatarkastusten poistamiseksi" sisältää yksityiskohtaisia suosituksia. Tiedonannon mukaan matkustusrajoituksia ja rajatarkastuksia olisi poistettava niiltä alueilta ja niistä jäsenvaltioista, joiden epidemiologinen tilanne on riittävän samanlainen ja kehittyä myönteisesti. Vaikka sisärajatarkastuksia ei olisi vielä päätetty poistaa kokonaisuudessaan, rajoitusten poistamisprosessin aloittamiseksi voisi jo toteuttaa toimia. Tällaisia voisivat olla esimerkiksi järjestelmällisten rajatarkastusten korvaaminen riskiperusteisilla tarkastuksilla tai paikalliset poliisitoimet.

Suomessa ja Norjassa, molemmissa maissa, on pandemian rajoitustoimena asetettu sisärajavalvonta. Käytännön syistä Suomen ja Norjan olisi edullista sopia rajan avautumiseen liittyvistä toimista samalla aikataululla.

Ruotsin valitsemasta toimintalinjasta poiketen Norjassa ja Suomessa valtiojohto on tehnyt voimakkaita ja monipuolisia rajoitustoimia epidemian leviämisen rajoittamiseksi. Epidemiologinen tilanne onkin Norjassa ja Suomessa kehittynyt myönteiseen suuntaan rajoitustoimien seuraukse-

Kirjallinen kysymys KK 426/2020 vp

na ja on samanlainen. Suomessa valtioneuvosto on usein korostanut epidemian rajoittamista koskevassa päätöksenteossään välttämättömyyden edellytyksen olemassaoloa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Minkälaisilla edellytyksillä ja millä aikatauhulla hallitus aikoo edetä liikkumisrajoitusten purkamisessa Suomen ja Norjan välisellä rajalla?

Helsingissä 20.5.2020

Kaisa Juuso ps